

SLOVENSKE SKUPNOSTI

Sekcija DEVIN-NABREŽINA

Maj 1990

Iz nove Slovenije spodbuda tudi za naš preporod

Medtem ko pišemo, še nimamo vseh podatkov o izidu prvih demokratičnih volitev po drugi svetovni vojni v Sloveniji, vendar smemo po sestavi družbenopolitičnega zbora nove slovenske skupščine, izvoljenega dne 8. aprila, trditi, da je dosegla prodorno zmago Demokratična opozicija Slovenije — DEMOS. Ta ima v že omenjenem zboru absolutno večino (47 od skupnih 80 poslancev) in bo imel prav takšno večino v novem parlamentu, ki ga sestavljajo trije zbori. Z zmago DEMOS-a se v sosedni Sloveniji začena nova zgodovinska obdobje. Konec je 45-letnega enostranskega, totalitarnega režima in Slovenija začena stopati v štrik z demokratičnimi državami v Evropi.

Zgodovinski preobrat v naši matični domovini gotovo ne more in tudi ne sme biti brez vsakršnega vpliva na stanje naše slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. Tudi pri nas se bo po vsej verjetnosti po volitvah v Sloveniji začela pisati nova stran naše zgodovine. V široki italijanski javnosti smo že prenehali biti »slavocomunisti«, s čimer je velik del Italijanov dolga desetletja dajal kratkomalo razumeti, da noče imeti z nami nobenega opravka.

Slovenska skupnost se je zavedala takšnega položaja in je že pred 25 leti prav z vstopom v levosredinsko koalicijo v devinsko-nabrežinski občini hotela odpraviti predstavo, ki jo je imela velika večina Italijanov o Slovencih. To je bilo nujno, če smo hoteli postaviti temelje za odpravo »zidu« med obema narodnostima, za medsebojno komuniciranje, za medsebojni dialog. Druga izdaja levosredinske koalicije v devinsko-nabrežinski občini leta 1985 je po desetletnem premoru in z upravo župana Brezigarja dejansko pomenila nadaljevanje stvarnih prizadevanj za uresničevanje politike mirnega in plodnega sožitja med obema narodnostnima skupnostima v občini, ob strogem spoštovanju načela popolne enakopravnosti in ob upoštevanju dejstva, da smo Slovenci še do pred nekaj desetletji predstavljali ogromno večino prebivalstva v občini in da smo to večino postopno izgubljali tudi zaradi od zunaj vodnega raznarodovalnega procesa.

Korenite politične spremembe v matični domovini morejo Slovenski skupnosti, katere idejna izhodišča so povsem enaka Demos-u, samo lajšati delo. Prepričani

dalje na 2. strani ■

Devinsko-nabrežinski župan Bojan Brezigar ob volitvah:

»Delam za celotno občinsko skupnost«

Kdor je kolikor toliko pozorno pregledal sezname kandidatov, ki nastopajo na skrajšanih volitvah v naši občini, je z lahkoto zapazil, da se SSK edina izmed strank predstavlja z listo domačinov. Delno je mogoče to slučaj, delno pa ne, saj je SSK tudi edina izmed strank, ki je zapisala v svoj program, da se zavzema za takšno rast občine, ki bi bila zakoreninjena v krajevni stvarnosti, po meri in volji domačih ljudi.

Poleg tega pa SSK očitno tudi zaupa v sposobnost devinsko-nabrežinskih občanov, da sami sebe upravljajo. Največji dokaz za to je Bojan Brezigar, domačin, Slovenec, ki je v nekaj letih županovanja dal novega zagona devinsko-nabrežinski občini in hkrati dvignil njen ugled daleč naokrog. Bojan Brezigar je zdaj tudi prvi na listi SSK in kot tak kandidat za nadaljnje vodenje naše občine. Ali mu bo to uspelo, je najbolj odvisno od vseh, ki gremo na volišča 6. in 7. maja. Pred to pomembno preizkušnjo smo mu postavili nekaj vprašanj.

Županovanje pomeni prestiž, a tudi veliko breme. Kaj te je najbolj spodbujalo, da si ga v teh letih tako vztrajno nosil?

Mislím, da lahko z vso gotovostjo rečem, da me je najbolj spodbujala zavest, da lahko naredim nekaj koristnega za našo občinsko skupnost. V občinskem svetu sedim že dvajset let in dobro se zavedam, kaj lahko naredi občinska uprava, če ima vedno pred očmi dejanske potrebe prebivalstva. Župan pa je pogonska sila, motor uprave. Od njega je odvisna dinamičnost, pa tudi aktivnost občine same. To sem imel vedno pred očmi pri svojem petletnem delu. In pri tem ne mislim samo velikih vprašanj, ki so običajno predmet razprave v širšem krogu, ampak na nešteto majhnih problemov, tistih, o katerih javnost običajno ni informirana, a ki predstavljajo za posa-

meznike velika, včasih celo življenjska vprašanja. Pri reševanju teh problemov je županov poseg večkrat odločilen. Zato sem se že takoj ob začetku odločil za aktivno prisotnost na občini in tudi v zadnjem času, odkar me deželna skupščina prav tako zaposluje, sem tej osnovni odločitvi ostal zvest, tako da z vsakodnevnim prisotnostjo lahko sproti rešujem tekoče zadeve. Seveda, to je breme, a včasih ga pozabiš tudi zaradi majhnega zadoščenja, ki si ga dosegel s svojim delom. In to zadoščenje ti daje spodbudo za nadaljnje delo.

Kako najraje predstavljaš našo občino v svojih številnih stikih in na potovanjih po Evropi?

Najraje rečem, da je to dvojezična občina. Ta pridevnik predstavlja namreč povsod po Evropi veliko obogatitev. Mislim, da se res samo v Trstu dogaja, da pod besedo »dvojezičen« ljudje pojmujejo nekaj manjvrednega, zmanjševalnega. Drugod, še zlasti v drugih evropskih državah, ni tako. V trenutku, ko rečeš, da si župan dvojezične občine, si že nakazal bistvo svoje posebnosti in torej vzbudiš veliko zanimanje, pogosto celo občudovanje. In takoj se pričnejo vprašanja, ki so vedno in povsod ista: ali imate dvojezične napise, v katerem jeziku zaseda občinski svet, ali je za uradnike obvezno znanje slovenščine, in še marsikaj podobnega. In potem se začnejo primerjave. Po svojih izkušnjah v skoraj vseh deželah Zahodne Evrope, kjer živijo manjšine, lahko rečem, da nismo ne prvi ne zadnji. Le v nečem smo zadnji: da moramo zaradi pomanjkanja državnega zakona marsikaj improvizirati. Drugod po Evropi so ta vprašanja določena z zakonom, tako da je povsem jasno, katere so pravice in katere dolžnosti. Pri nas pa po 45 letih še vedno čakamo na zakon. Ali ni to žalostno?

dalje na 3. strani ■

Gradimo
na lastnih temeljih,
6. in 7. maja
glasujemo za

SLOVENSKO SKUPNOST!

Odbornik Igor Tuta poziva k podpori SSK

Ko se bodo volivci devinsko-nabrežinske občine pri bližnjih volitvah odločali, koga bodo podprli s svojim glasom, je prav, da bodo upoštevali, koliko in kako pomembne stvari je uresničila dosedanja občinska uprava, ki jo je vodil župan Brezigar. Tudi za naprej bo namreč važno, da vodijo občinsko upravo sposobni ljudje, ki poznajo zapleteni sistem italijanskih upravnih in političnih odnosov in ki istočasno znajo in hočejo pravilno in hitro odločati v korist vseh občanov.

Poleg tega pa je treba v jezikovno mešanih občinah upoštevati, da ob pomanjkanju zakonske zaščite zagotavljajo spoštovanje pravic manjšine prav predstavniki iste manjšine. Kot je zato treba dopuščati vsem možnost, da dosežejo najbolj odgovorno mesto v občini, tako se mi zdi prav in pravično, da slovenski del občanov, vsaj do uresničitve za-

konske zaščite, vztraja še naprej pri zahtevi, da mora župan devinsko-nabrežinske občine dobro obvladati oba jezika in, kar je še bolj važno, dobro poznati obe kulturi. Zato pa je potrebno, da se pri bližnjih volitvah kar najbolj združijo in uveljavijo glasovi slovenskih volivcev in se poveča število izvoljenih svetovalcev slovenske narodnosti.

V času, ko se po vsej Evropi uveljavljajo posamezne in tudi majhne narodnosti, bi bila zgodovinska napaka, če bi mi sami in po lastni krivdi pripomogli k omejevanju še tistih pravic, ki smo si jih v teh letih priborili. To bi tudi pomenilo zavreči vrednote samostojnosti in svobode, za katere so se pred zadnjo vojno in po njej borili naši očetje.

Slovenska skupnost je v devinsko-nabrežinski občini, še posebno v zadnjih letih dokazala, da se zaveda važnosti idejnega pluralizma in ideološke odprtosti in zato si tudi s tega vidika zasluži naše zaupanje.

Sesljan, maj 1990

Igor Tuta

Bodo predlagali dokumente samo v »trieštinski«?!

Listarski prvak Giulio Camber, ki je bil v poslansko zbornico izvoljen na listi PSI, je pred nedavnim vložil v parlamentu zakonski predlog, po katerem naj bi uvedli enojezične italijanske osebne izkaznice za italijanske prebivalce devinsko-nabrežinske, dolinske, repentabske in zgoniške občine. To pobudo so potem poleg PSI podprle tudi ostale stranke koalicije, ki upravlja tržaško občino in pokrajino, se pravi še KD, PSDI, PRI in PLI, in sicer z namenom, da bi pritegnile Listo za Trst k sodelovanju z njimi, pa tudi zato, da bi se, Bog ne daj, ne izkazale kot premalo »italianissime«, še zlasti v sedanjem predvolilnem času.

Seveda pa bi bilo zgrešeno vse to zreducirati v predvolilno potegavščino. Ugotoviti namreč moramo, da gre za pobudo, ki krši mednarodne obveze Italije, v prvi vrsti Londonski memorandum iz leta 1954 in mednarodno dogovorjena določila za njegovo izvajanje. Izdajanje dvojezičnih osebnih izkaznic v sedanji obliki je namreč konkretno določila mešana italijansko-jugoslovanska komisija za izvajanje Londonskega memoranduma, in to bodisi za občine Devin-Nabrežina, Dolina, Repentabor in Zgonik na italijanski strani kot za občine Koper, Izola, Piran in Buje na jugoslovanski. In proti vsem tem določilom so seveda nastopili vsi tisti, ki so podprli Camberjev zakonski predlog.

Toda mimo tega se postavlja tudi vprašanje politične doslednosti nosilcev in podpornikov te in podobnih pobud. Se LpT, PSI, KD, PSDI, PRI in PLI zavedajo, da se na tak način posredno zavzemajo tudi za uvedbo izključno slovenskih oziroma hrvaških osebnih izkaznic za slovenske oziroma hrvaške občane v Kopru, Izoli, Piranu in Bujah? Če je nadalje treba upoštevati narodnost državljanov pri izdajanju osebnih izkaznic, zakaj se potem vse te stranke ne zavzamejo tudi in še prej za to, da bi tržaška, miljska, goriška in sploh vse ostale občine, v katerih smo Slovenci zgodovinsko prisotni, izdajale svojim slovenskim občanom izkaznice v slovenščini ali vsaj dvojezično?

Žal so vsa ta vprašanja zgolj retorična, saj vsi dobro vemo, kako bi vse navedene stranke nanja odgovorile. Kljub temu pa jih ni povsem odveč odpirati, saj se ob njih izkaže, kako kratkovidne so vse te politične sile v svojih nacionalističnih izpadih: v svoji protislovenski ihti zagovarjajo stališča, ki bi se jih ne upale ponoviti le nekaj kilometrov od tod, pa čeprav ob povsem enakih primerih. Sicer pa bi se lahko tudi vprašali, kaj bodo vse te stranke napravile, ko bomo v okviru Evropske skupnosti dobili osebne dokumente v petnajstih ali še več jezikih. Bodo tudi v tem primeru zahtevale, naj se uvedejo dokumenti izključno v italijanščini — ali pa bodo celo podprle predlog kakega novega Camberja, naj bodo dokumenti samo v »trieštinski«?

Iz nove Slovenije spodbuda tudi za naš preporek

■ nadaljevanje iz 1. strani

smo, da bodo naši ljudje v devinsko-nabrežinski občini pravilno doumeli razsežnost sedanjega političnega trenutka in v še večjem številu kot doslej na občinskih volitvah dne 6. in 7. maja glasovali za listo Slovenske skupnosti.

Afirmacija Slovenske skupnosti na upravnih volitvah v devinsko-nabrežinski občini bo seveda v prvi vrsti omogočila, da bo ta občina v narodnostnem pogledu ohranila svoj pravi obraz, in bo odločilno pripomogla k uresničevanju programa slovenske liste. Vse to pa naj tudi prispeva svoj delež k začetku prave renesanse v zamejstvu, se pravi k zares novim odnosom med samimi Slovenci, k odnosom, ki naj temeljijo na spoštovanju in upoštevanju vseh idejnih in političnih tokov, na strpnosti, na medsebojni pomoči in solidarnosti. Kot prihaja v Sloveniji vse bolj do izraza zahteva po narodni spravi in pomiritvi, tako naj se pri nas, kjer vladajo drugačne razmere in gre Slovincem kot manjšini za preživetje, čedalje bolj krepita zavest in prepričanje, da nam le vzajemnost nudi jamstvo, da se bomo narodnostno ohranili, še dalje razvijali lastno osebnost in tudi vsestransko napredovali. Politično vtapljanje v tuje stranke je, kot nam razvoj dogodkov zelo jasno dokazuje, v narodnostnem pogledu škod-

ljivo in na daljši rok celo usodno. Zato ne bomo dopustili, da si bomo sami kopali grob, da bomo v tujih strankah še dalje predstavljali drobiž za njihovo medsebojno obračunavanje in hlepenje po oblasti.

Slovenska skupnost se predstavlja volivkam in volivcem devinsko-nabrežinske občine z zavestjo, da je dobro in uspešno opravila naloge, ki so ji bile zaupane v zadnji mandatni dobi. Ohranila je slovenskega župana, zagotovila redni potek petletnega upravnega mandata, čeprav je morala sredi mandata premagati hudo krizo, ki je nastala zaradi velikih apetitov do tedaj zavezniške italijanske socialistične stanke, poskrbela sedež celi vrsti slovenskih kulturnih društev ter organizacij v občini, pričela s splošno ureditvijo kanalizacije, poskrbela za začetek metanizacije občine, postavila temelje za smotrni turistični razvoj Sesljskega zaliva, pri čemer je primerno zaščiten okolje, se zavzela za razšititev papirnice pri Štivanu, kjer bo imelo zaposlitev nadaljnjih 170 ljudi, in končno poskrbela za uveljavljanje občine navzven, da ne omenjamo odobritve občinskega dvojezičnega prapora, ki ga nima nobena druga slovenska občina v Italiji.

V devinsko-nabrežinski občini ima svoj sedež Jadranski zavod združenega sveta, v katerem se šolajo dijaki in dijakinje z vseh

štirih celin, se pravi z vsega sveta. V tem zavodu se izobražujejo in vzgajajo ljudje, ki bodo čez nekaj let zavzemali pomembna mesta v političnem, družbenem in gospodarskem življenju svojih držav. Občinska uprava ima s tem mednarodnim zavodom takorekoč dnevne stike in natančne odgovornosti do te ustanove. Zato mora razpolagati z ustreznimi kadri. Slovenska skupnost je z županom Brezigarjem in njegovimi sodelavci vse navedene naloge po splošni sodbi nadvse častno izpolnila.

Župan Brezigar ponovno kandidira, prav tako večina njegovih dosedanjih tesnih sodelavcev. Slovenska skupnost je poleg tega znatno pomladila svojo kandidatno listo in poskrbela za primerno predstavninstvo vseh vasi v občini. Gre za ljudi, ki ne samo poznajo stvarnost, v kateri živijo in delajo, temveč so tudi trdno odločeni postaviti vse sile svojega uma in srca, da naši kraji ohranijo in ovrednotijo svoja naravna bogastva, tako da bosta vsem zagotovljena človeka vredno življenje in vsestranski duhovni ter materialni napredek.

Zato bomo v nedeljo, 6., in v ponedeljek, 7. maja, zaupali svoj glas le listi Slovenske skupnosti, saj je ta v sozvočju z dejanskostjo pri nas, v matični Sloveniji in Evropi. Kdor je moderen in napreden, voli Slovensko skupnost.

Devinsko-nabrežinski župan Bojan Brezigar ob volitvah:

»Delam za celotno občinsko skupnost«

■ nadaljevanje s 1. strani

Kje misliš, da je treba iskati najpogostejše vzroke za nerazumevanje med Slovenci in Italijani, in kako je po tvojem mogoče to nerazumevanje najlažje odpravljati?

Zelo enostavno, prepričan sem, da so vzroki izključno v tistih, ki podžigajo nerazumevanja z namenom, da si s tem ustvarjajo politični kapital. To še zlasti v zadnjih letih opažam pri svojem delu. To velja, na primer, zelo izrazito za vprašanje dvojezičnih izkaznic: štiri desetletja jih je občina mirno izdajala, dokler ni listarski prvak Gambassini sprožil polemike, ki se je sedaj razširila, čeprav na še vedno omejene kroge prebivalstva. Ko bi imeli na Tržaškem odgovoren politični razred, ki bi hotel graditi sožitje, tega nerazumevanja po mojem sploh ne bi bilo več. Takega razreda pa nimamo in zato moramo graditi drugače; biti moramo zgled sožitja in sodelovanja in z dejstvi dokazati, da so takšni spori nesmiselni. Tako sem se tudi sam ravnal in v zaščeno mi je, da lahko še zlasti v osebnih stikih s prebivalstvom beležim odobravanje za to svoje prizadevanje.

Na kaj si predvsem bil pozoren pri urbanističnem načrtovanju Sosljanskega zaliva?

Osnovni vprašanja, na kateri sem bil pozoren od vsega začetka, sta dve. Prvič, da bi bil Sosljanski zaliv tudi v bodoče lahko dostopen vsakemu našemu občanu. Mislim, da obstajajo za to zelo velika jamstva, saj je v konvenciji, ki smo jo sklenili, natančno določeno, katere obveznosti ima lastništvo Sosljanskega zaliva do občine. To so prost dostop do pristanišča in do plaž, prost vstop na zeleno področje, to je v velik park nad Zalivom, 1.250 javnih parkirišč, od katerih 350 brezplačnih, velika javna plaža in — za občane devinsko-nabrežinske občine — brezplačen dostop tudi do tistega dela plaže, ki bo sicer dostopen proti plačilu. Drugič, poskrbeti je bilo treba, da bodo načrti taki, da bo zgrajen res turistični objekt in da se preprečijo morebitne špekulacije. Mislim, da je bilo tudi to doseženo, saj tako tipologija kot normativ ne omogočata spreminjanja turističnih objektov v stanovanjske gradnje. Končno pa smo bili vsi zelo pozorni na okolje. S skupnimi močmi so bili sprejeti taki popravki načrta, da je v čim večji meri ohranjena narava; dejal bi še več. Danes je Sosljanski zaliv v obupnem stanju — o tem se lahko vsakdo sam prepriča — in s sanacijo gozdne površine, ki je predvidena, ter z novimi nasadi bo res zadobil lice lepo ohranjenega naravnega okolja.

Večkrat poudarjaš, da Sosljanski zaliv pomeni tudi velik izziv in priložnost za Slovence...

Tako je. Opravka imamo s pomembno turistično pobudo, ki ne predstavlja samo omejenega števila delovnih mest, ampak odpira razvojne možnosti za vso bližnjo okolico. Dovolj je, da gremo v sosednjo Istro, da ugotovimo, kako se je razvilo zaledje vseh turističnih središč. Seveda pa to ne more biti več odvisno samo od politikov in tudi od same občine. To je odvisno predvsem od iznajdljivosti in od podjetnosti ljudi, pri čemer mora javna uprava zagotoviti osnovna sredstva: ustre-

zen urbanistični načrt, ustrezno deželno zakonodajo itd. Mislim torej, da je Sosljanski zaliv res edinstvena priložnost tudi za naše prebivalstvo; domačinom, ki nimajo izkušenj in tradicije na teh področjih, pa bo treba seveda pomagati.

Na kateri drug dosežek svojega petletnega županovanja si še zlasti ponosen?

Ponosen sem predvsem na nov občinski grb in prapor. Mi smo edina občina, ki ima dvojezični prapor, in dosegli smo ga po velikih naporih, saj je bil prej že nekajkrat tak predlog zavrnjen. Sedaj ga imamo in osebno sem si zelo prizadeval, da je do tega prišlo. Ni bilo malo poti v razne urade (v Državni arhiv v Trstu, k organom, ki so morali izreči svoje mnenje, in kar trikrat v Rim na posebni urad pri predsedstvu vlade), a vendar je uspelo. Tega sem bil nadvse vesel tudi zato, ker dokončno daje zunanjo podobo naši občini in jo torej označuje z dvojezičnim napisom.

Župana Bojana Brezigarja je ob nedavnem manjšinskem srečanju v Belfastu sprejel predsednik irske republike Patrick Hillary.

Drug uspeh, ki sem ga bil zelo vesel, je prva nagrada Evropske skupnosti ob mednarodnem letu okolja za Rilkejevo sprehajalno pot. Ta nagrada jasno označuje našo zavzetost za čuvanje okolja in mislim, da se ne motim, ko trdim, da je Rilkejeva sprehajalna pot nedvomno najpomembnejši aktivni pristop k vrednotenju narave v vsej tržaški pokrajini. Tisti, ki meni in naši upravi očitajo nezanimanje za okolje, na to kaj radi pozabijo.

Odnosi z opozicijskimi silami so bili v teh petih letih večkrat zelo polemični. Zakaj? Kaj si pri njih predvsem pogrešal?

Ne morem si kaj, da bi ne dal naslednjega odgovora: preveč smo naredili. Glavna kritika, ki sem je bil deležen, je bila, da sem preveč aktiven, da želim narediti preveč. Osebo mislim, da je ta kritika pravi nesmisel. Običajno namreč kritiziramo tiste, ki nič ne naredijo, ne pa onih, ki kaj naredijo. V tem primeru bi morala biti kritika vsebinska. Pa je ni bilo, razen v zelo redkih primerih. Ostala je torej poceni polemika, ki je dozorevala na vrtičku opozicije ob vsaki priložnosti. Tako smo bili priče poskusom zavlačevanja z odobritvijo načrtov za kulturni dom v Nabrežini in poskusu — tokrat perfidno s strani pokrajinskega vodstva socialistične stranke — da bi preprečili odobritev konvencije o metanizaciji občine. Te igrice socialistov so občino drago stale — zamudili smo skoraj leto dni in iztržili od podjetja ACEGA slabše pogoje, vendar smo

konvencijo končno podpisali in dela so že v teku.

Kaj pa sem pri opoziciji pogrešal? Predvsem avtokritike. Vse, kar smo v teh petih letih pozitivnega naredili, so prikazali kot izvajanje programov, ki si jih je zastavila prejšnja uprava. Vprašujem se, zakaj jih prejšnja uprava ni tudi uresničila...

Štafeta, o kateri je bil govor v naši občini, ni bila le športen pojem, ampak je predstavljala v začetku zakonodajne dobe resno hipoteko, ki pa ni bila izplačana.

To ni točno. V začetku mandatne dobe je bil sicer podpisan dogovor o preverjanju po dveh letih in pol mandata in po tem obdobju naj bi postal župan socialist. Predvsem ni bilo nikjer napisano, da bo postal župan Italijan, kajti nesprejemljivo je, da se župana v uradnih dogovorih določa na osnovi narodne pripadnosti, ne pa na osnovi dogovora med političnimi strankami. Zgodilo pa se je, da so hoteli socialisti predčasno vnovčiti menico. Nekaj pred deželnimi volitvami leta 1988 so zahtevali moj odstop in zamenjavo; namen je bil očiten: pridobiti na volilni teži in preprečiti mojo izvolitev za deželnega svetovalca. To jim ni uspelo, zato so glasovali proti proračunu in s tem sami prelomili vse dogovore. Zaradi njihovega nacionalističnega zadržanja je slovenski predstavnik Tuta izstopil iz socialistične stranke in po tem dogodku seveda niso imeli več nobene pogajalne moči, da bi karkoli zahtevali. Tako so se odločili za opozicijo, vsa ta leta pa je socialistična stranka v naši občini volilno nazadovala: dokaz — vsaj jaz to tako ocenjujem — da nacionalistična politika ne privablja velikega števila novih volivcev.

Živimo v času zgodovinskih sprememb. Misliš, da bo ta čas prinesel kaj pomembnega tudi za našo narodno skupnost?

Mislim, da bo. V času korenitih sprememb v Evropi, zlasti Vzhodni, se tudi Slovenija, ki je naša matična domovina, spreminja. Zadnje volitve so jasno pokazale, da je v Sloveniji zavladala demokracija, in mislim, da se mora to dejstvo odražati tudi v zamejstvu. To pomeni, da se mora tudi znotraj manjšine oblikovati konkreten pluralizem, in ne samo namišljeni kot doslej.

Drugo, kar se mi zdi pomembno poudariti, je dejstvo, da sedaj tudi Italijani gledajo na nas drugače. Do pred nekaj meseci smo bili vsi »slavocomunisti«, da ne rabim hujših izrazov. Vemo, da je bila ta oznaka za mnoge Slovence neresnična, danes, po zadnjih dogajanjih v Sloveniji, pa tudi ta oznaka izgublja na intenzivnosti in počasi postaja del zgodovine. Stratka, dogodki v Sloveniji bodo nedvomno vplivali na pozitivno spremembo odnosa, ki ga imajo Italijani so Slovencev v zamejstvu.

Kateri je tvoj življenjski motto?

Enostavno, nimam ga. Ravnam se po običajnih človeških načelih, pri tem pa predvsem delam. Mislim, da je v delavnosti tudi nekakšen življenjski motto, ali, če želim to povedati enostavneje, delu posvečam skoraj ves svoj čas in na srečo mi ni treba nobenega višjega navdiha, da pri delu vztrajam. Če pride pri tem še do kakega zadoščenja, je to seveda spodbuda za nove napore.

Dolga leta so nas »farbali« z rdečo nas bodo od zdaj še z zeleno »farbo«?

Zgodovina se včasih lahko čudno ponavlja. Ni dolgo od tega, kar so nam komunisti razlagali, da je treba najprej rešiti socialno vprašanje, in to nujno s komunističnimi recepti, saj bodo potem rešena tudi vsa ostala vprašanja, vključno z narodnostnim. Seveda je socialno vprašanje važno, toda zgrešeno je bilo misliti, da je to vprašanje tudi edino važno, in še bolj, da ga je treba nujno reševati po komunističnih receptih. In da je stvar res tako, prihaja eklatantno do izraza prav v našem času, ko so komunisti povsod po svetu prisiljeni priznati svoj zgodovinski bankrot, in to do takšne mere, da si ne upajo niti več nastopati z lastnim nazivom. Toda koliko strašnih žrtev je bilo potrebnih, preden se je uveljavilo to spoznanje! In to tudi v naši narodni skupnosti!

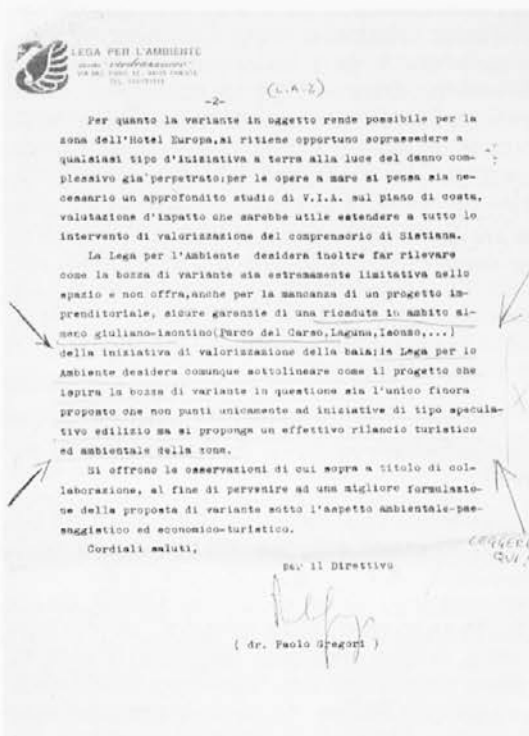
Kaže, da smo zdaj na začetku neke v marsičem podobne zgodbe. Vsepovsod so se začeli pojavljati zeleni in nam začeli razlagati, da je ekološko edino važno vprašanje in da ga znajo samo oni pravilno reševati, kakor tudi vsa ostala, zanje bolj ali manj drugotna vprašanja, vključno z narodnostnim. V tej svoji samogotovosti si večkrat kar mimogrede dovoljujejo, da dejstva prikrojijo, kakor jim pašejo. Tako so npr. pri nas vrgli v javnost, da štivanska papirnica hudo onesnažuje zrak, kljub temu, da je skupina strokovnjakov s posebno študijo dokazala, da to ni res. Poleg tega neprestano napadajo načrt arhitekta Renza Piana za turistično ovrednotenje Sosljanskega zaliva, češ da kvari okolje, in to kljub temu, da ga je celo sama revija Svetovnega sklada za naravo (WWF) La nuova ecologia januarja 1989 označila za zglednega, prav kar zadeva spoštovanje naravnih dobrin. Stalno govorijo tudi o privatizaciji Sosljanskega zaliva, čeprav bi jim moralo biti dobro znano, da je prav obratno res, da bo namreč z novo ureditvijo Sosljanski zaliv, ki je za dobršen del privatna lastnina, praktično v celoti dostopen javnosti.

Poleg tega nam zeleni vsiljivo ponujajo državni park kot edino sredstvo, da se zaščiti Kras, in se pri tem bolj malo zmenijo za stališča tistih, ki opozarjajo na nevarnost, da bi na tak način Kras lahko dejansko dokončno odvzeli Kraševcem, se pravi tistim, ki bi ga morali po naravni in zgodovinski logiki v prvi vrsti varovati. Čudno površnost kažejo tudi v odnosu do narodnostnega vprašanja. Zavzamejo se proti »etničnemu razlikovanju«, kakor da bi ne vedeli, da so površni »internacionalizmi« navadno najbolj perfidne krinke, za katerimi močnejši narodi zatirajo šibkejše.

Seveda je ekološko vprašanje važno in danes mogoče celo usodno. Prav je tudi, da nekateri skušajo nanj posebej opozarjati. Toda paziti je treba, da ne bi pri tem omalovaževali drugih vprašanj, da ne bi pri tem prezirali in celo potvarjali dejstev kakor tudi legitimnih stališč drugih. Sicer bi se res

začela zgodovina ponavljati. Kar vsekakor prese- neča ali celo razočara, je to, da zeleni, ki se sicer povsod zavzemajo za čistost in proti onesnaževanju, v svoji volilni propagandi ponarejajo dejstva ter uporabljajo lažne argumente — in to na zelo umazan način.

GOVORILJO NAJ DOKUMENTI!

Najbrž ne bo odveč, da zelene, ki se v tej volilni kampanji tako zaganjajo proti načrtom Renza Piana za turistično ovrednotenje Sosljanskega zaliva, spomnimo, kaj o teh načrtih mislijo kvalificirani naravovarstveniki, pa tudi, kaj so sami še pred nedavnim govorili.

Tu zgoraj objavljamo dva pomembna dokumenta. Na levi je posnetek prve strani članka »L'ultimo Piano«, ki ga je revija Svetovnega sklada za naravo (WWF) La nuova ecologia v svoji številki 58 iz januarja 1989 posvetila načrtom Renza Piana za Sosljanski zaliv. Revija se o Pianu izredno laskavo izraža in njegove načrte za Sosljanski zaliv predstavlja kot zgledne, zlasti kar zadeva spoštovanje naravnega okolja.

Na desni objavljamo posnetek druge strani tiskovnega poročila, ki ga je Zveza za okolje izdala 1. septembra 1988 ob predstavitvi osnutka variante splošnega občinskega regulacijskega načrta za Sosljanski zaliv na osnovi načrtov Renza Piana. V poročilu je med drugim rečeno, da »načrt, ki navdihuje osnutek variante, je edini, ki je bil doslej predložen in ki ne meri zgolj na gradbene spekulacije, ampak se zavzema za resnično turistično in ekološko ovrednotenje področja«. Predstaviti velja, da je veliko zelenih, ki zdaj kandidirajo v naši občini, včlanjenih v Zvezo za okolje, med temi tudi sam nosilec liste Andrea Wehrenfennig.

KMEČKA IN OBRTNA HRANILNICA
IN POSOJILNICA V NABREŽINI

CASSA RURALE ED ARTIGIANA
DI AURISINA

Tvoja domača banka

VOLITVE MAJ 90

SLOVENSKA SKUPNOST

**ZA URAVNOVEŠENO RAST
IN ENAKOPRAVNOST**

V OBČINI DEVIN NABREŽINA

Kultura miru

SSk bo nadaljevala z uveljavljanjem politike miru in sožitja v občini. V narodnostno mešani občini, kakršna je devinsko-nabrežinska, si namreč ni mogoče zamišljati razvoja brez sožitja. Pravo sožitje pa je mogoče samo ob polni enakopravnosti Slovencev, ki živimo v tej občini. Zato je treba nadaljevati z uveljavljanjem enakopravnosti slovenskega jezika in ni mogoče odstopati od načel, še zlasti ne spričo dejstva, da parlament še vedno ni odobril zakona za globalno zaščito slovenske manjšine v Italiji.

Devinsko-nabrežinska občina je edina, ki je doslej prejela z odlokom predsednika republike dvojezični prapor, kar je nedvomno zelo pomembno dejstvo in daje tudi navzven videz narodnostno mešane občine. To podobo je treba ohranjati z dvojezičnimi napisi in z dvojezičnim poslovanjem občine same. To ni nikakršna usluga ali koncesija manjšini, to je slika dejanskega stanja in torej kulturno o vrednotenje občine same.

Občinska uprava mora nadaljevati z vsemi mednarodnimi stiki, ki so bili doslej navezani. Predvsem mora nadaljevati sodelovanje s pobratenima občinama Bujami in Ilirsko Bistrico, vzdrževati stike z občino Ljubljana Bežigrad in preko Zavoda združenega sveta nadaljevati z vzdrževanjem stikov z občino Llantwit Major v južnem Walesu, kjer živi waleška manjšina. Ti stiki naj se ne omejujejo le na občinske upravitelje, ampak naj bodo to tudi čim tesnejši stiki med prebivalstvom.

Gospodarski razvoj

SSk si prizadeva za uravnotežen gospodarski razvoj občine. Posegi, kot sta ureditev Sesljskega zaliva in povečanje štivanske papirnice, bodo nedvomno predstavljali doprinos z večjo možnostjo zaposlitve tudi za domačine in torej za dvig družbenega standarda v občini. Vendar te pobude same po sebi ne bodo omogočile vzpona naših tradicionalnih gospodarskih dejavnosti, če ne bo dodatnih posegov s strani občinske uprave.

Na področju **obrtništva** je nujno, da držela čimprej odobri načrt za obrtniško cono v Nabrežini. SSk se bo pri dodeljevanju zemljišč opredeljevala predvsem za obrtnike, posameznike ali združene v konzorciju, ki so občani devinsko-nabrežinske občine in že delujejo na tem ozemlju. To bo tudi omogočilo preselitev v obrtniško cono tistih dejavnosti, ki sedaj delujejo v vaseh in so v nekaterih primerih tudi vir onesnaženja.

Na področju **kmetijstva** mora občina nadaljevati s politiko spodbujanja naših kmetovalcev, da širijo svoje dejavnosti. To velja predvsem za vinogradništvo, pa tudi za živinorejjo in za nove dejavnosti, kot so na primer kuncčereja, cvetličarstvo in gojenje oljk. Občina naj da pobudo za okrepitev dejavnosti, ki so tesno povezane s kmetijstvom, med temi za gradnjo pršutarne, ki bo, povezana s pršutarnami v Sloveniji, lahko proizvajala kraški pršut. Posebno pozornost mora občina posvetiti kmečkemu turizmu.

Na področju **gostinstva** si mora občina prizadevati, da se obstoječim obratom omogoči izpopolnitev dejavnosti ter seveda ustrezno povečanje ali modernizacija lokalov, kot so to nekateri gostinci v zadnjih letih uspešno naredili.

Na področju **trgovine** je treba preprečiti, da bi naše trgovske dejavnosti propadle zaradi gradnje velikih trgovskih centrov, ki jih si

cer obstoječa zakonodaja še ne predvideva. Občina mora čimprej izdelati nov trgovski načrt, ki bo predvsem omogočil specializacijo trgovin in bo preprečil koncentracijo v Sesljanu na škodo drugih krajev v občini.

Na področju **kamnarstva** mora občina nadaljevati z aktivnimi posegi z namenom, da omogoči čim večjemu številu domačih podjetnikov, da okrepijo svoje dejavnosti z modernizacijo objektov in racionalizacijo proizvodnje.

Sesljsanski zaliv, papirnica in metan

Mandat, ki se je pravkar iztekel, označujejo trije pomembni sklepi, in sicer odobritev načrtov za Sesljsanski zaliv in za razširitev štivanske papirnice ter podpis konvencije za metanizacijo občine. Pri vseh treh vprašanjih je zelo pomembno, kdo bo v prihodnjem petletju upravljal občino, saj bo treba pozorno slediti razvoju dogodkov.

V zvezi s **Sesljskim zalivom** bo treba predvsem paziti, da pride res do realizacije objektov, ki so predvideni, in da bo družba lastnica do podrobnosti spoštovala odobreno konvencijo. Ta konvencija, kot je znano, jamči brezplačno kopanje za občane, 1250 javnih parkirišč (od katerih 350 brezplačnih), prost dostop na celotno zeleno področje in prost dostop do Zaliva in pristanišča. Od občinske uprave je odvisno nadzorstvo nad spoštovanjem te konvencije in SSk zagotavlja svojim volivcem, da od teh pridobitev ne bo odstopala.

Pri razširitvi **papirnice** bo morala občina paziti predvsem na izvajanje določil o zaposlitveni ravni. Dogovor predvideva 170 novih delovnih mest, poleg ohranitve vseh dosedanjih, in v konvenciji je tudi zagotovilo, da bo podjetje dobršen del delovnih mest rezerviralo prebivalcem devinsko-nabrežinske občine. Na izvajanje te postavke bo morala občinska uprava polagati veliko pozornost.

V zvezi z **metanom** je treba predvsem paziti, da s strani podjetja ACEGA ne bi prišlo do zavlačevanja pri izvajanju del. Res je sicer, da so odobreni načrti in zagotovljena finančna sredstva za metanizacijo Nabrežine, Sesljana in Vižovelj, vendar je treba že sedaj izdelati načrte za metanizacijo ostalih vasi devinsko-nabrežinske občine. SSk v svojem programu ponavlja obvezo, da se napelje metan v vse vasi, kjer prebivalstvo to zahteva.

Upravljanje teritorija

Nadaljevati je treba s *politiko, ki je označevala regulacijski načrt iz leta 1985, da se domačinom omogoči obstanek na domači zemlji in torej, da se ugodi čim večjemu številu prošenj družin, ki resnično potrebujejo zavidljivo zemljišče zase, ter se z ustrezno varianto regulacijskega načrta reši njihov problem. Potreba po novi varianti regulacijskega načrta izhaja iz samih sprememb v občini, saj je odobritev načrtov za Sesljsanski zaliv bistveno spremenila gospodarski značaj občine, tako da je treba spodbujati v občini tudi sicer komplementarne gospodarske dejavnosti, predvsem manjše gostinske obrate ter majhne trgovske in obrtniške obrate. Zato je treba nekatera intenzivno zavidljiva zemljišča, na katerih bi sicer nastale same stanovanjske gradnje, spremeniti v zemljišča za gošpodarske dejavnosti, jih s tem ovrednotiti in preprečiti nesmiselno priseljevanje družin, ki*

Program SSk za novo upravno obdobje v občini Devin-Nabrežina

ZA URAVNOVEŠENO RAST IN ENAKOPRAVNOST

Devinsko-nabrežinska občina stopa v NOVO DOBO RAZVOJA. Po grobih posegih od zunaj, ki so globoko načeli njeno prvotno podobo (umetno naseljevanje istrskih beguncev, gradnja naftovoda ipd.) in po daljšem mrtvilu, v katerem so se naše vasi zreducirale v skoraj izključno rezidenčna naselja (propadanje kmetijstva, obrtništva in drugih tradicionalnih dejavnosti ob pomanjkanju novih), si je naša občina zlasti v zadnjih letih postavila temelje za novo rast. Zagotovila si je ureditev vrste struktur in infrastruktur, od kanalizacije do metanizacije, od zdravstvenega okraja do novih prostorov in služb za šolstvo, kulturo in šport, poleg tega pa so začele poganjati tudi pomembne pobude zasebne in javne narave, kot so zlasti turistično središče v Sesljskem zalivu, razširitev štivanske papirnice, trgovinska in obrtniška cona, kamnarski center itd.

Glavna naloga, ki si jo zastavlja SSk ob stopanju v novo upravno dobo, je, da bi NOVA RAST OBČINE BILA KAR SE DA KAKOVOSTNA IN URAVNOVEŠENA, A TUDI NARAVNA IN PRISTNA, SE PRAVI ZAKORENINJENA V KRAJEVNI STVARNOSTI, PO MERI IN VOLJI DOMAČEGA PREBIVALSTVA.

Bistven predpogoj za takšno rast je po našem prepričanju OMIKANO SOŽITJE med tukaj živečima narodoma, in to ob vzajemnem sprejemanju in spoštovanju ter nikakor ne na račun narodnostnih pravic slovenskega prebivalstva, ki ima nasprotno prav zaradi svojega manjšinskega položaja pravico do posebne ZASČITE.

Ob vrednotah tvornega sožitja morajo po mnenju SSk občinske in druge ustanove in službe, ki delujejo zlasti na socialnem, šolskem, kulturnem in športnem področju, stalno usmerjati vrednote ČLOVEŠKE SOLIDARNOSTI, a tudi TEHNIČNE IN UPRAVNE UČINKOVITOSTI.

Družbeno-gospodarski razvoj mora nadalje po našem harmonično zajeti CELOTNO OBČINSKO OZEMLJE. V njem morajo ob novih turističnih, industrijskih in drugačnih pobudah dobiti nove možnosti rasti tudi TRADICIONALNE DEJAVNOSTI, kot so zlasti kmetijstvo, obrtništvo, trgovina in goštinstvo.

V skladu s svojo tradicionalno navezanostjo na VREDNOTE TERITORIJA bo SSk skrbela, da bi družbeno-gospodarski razvoj ne uničeval naravnega okolja. Pri tem se bomo zavzemali za AKTIVNE OBLIKE VAROVANJA NARAVE s soudeležbo krajevnega prebivalstva v prepričanju, da gre slej ko prej ne za ločitev narave od človeka, ampak za vzpostavljanje pravega odnosa med njima.

Skratka, SSK misli, da ima krajevno in še posebej slovensko prebivalstvo pravico in dolžnost, da oblikuje usodo in podobo teh krajev, da aktivno prispeva h graditvi takšne krajevne stvarnosti, ki bi v svojih mejah bila vredna najplemenitejšega izročila evropske civilizacije in sploh omikanega sveta, kakršnega v naši sredi izpričuje tudi Jadranski zavod združenega sveta.

niso zaposlene v občini in ki tudi sicer z občino nimajo nič skupnega.

V varianti regulacijskega načrta je treba tudi pravilno ovrednotiti našo zemljo, preprečiti nesmiselno velike parke zgolj vinkulativnega tipa in vsekakor omogočiti na celotnem občinskem ozemlju tradicionalne dejavnosti.

V pričakovanju variante regulacijskega načrta predlaga Slovenska skupnost zamrznitev nekaterih intenzivno zavidljivih zemljišč, da se prepreči nepopravljiva škoda.

Posebno pozornost bo morala občina posvetiti vaškim središčem, ki jih bo treba primerno urediti.

Varovanje narave

Skrb za naravno okolje mora biti ena prvenstvenih nalog občinske uprave. Ta skrb lahko gre v dve temeljni smeri: v pasivno »puščanje« narave takšne, kakršna je, in v njeno ločevanje od človeka ali pa v njeno negovanje in sploh v vzpostavljanje pravega odnosa med človekom in naravo.

Devinsko-nabrežinska občina se je odločila za to drugo pot in nekateri njeni posegi na področju okolja so celo zasloveli v svetu. To velja predvsem za Rilkejevo sprehajalno pot, s katero si je občina med drugim zaslužila prvo nagrado Evropske skupnosti ob evropskem letu okolja, in za park ob izvirih Timave, ki bo od letošnjega poletja urejen za obiskovalce. Isto velja za razgledni stolp na vrhu Grmade, za katerega so že izdelani načrti in zagotovljena finančna sredstva. Tak ak-

tiven pristop je mogoče zabeležiti tudi v načrtih za Sesljsanski zaliv, saj je bila opravljena natančna študija za harmonično vključitev zgradb v okolje ter za ovrednotenje zelenih površin, in to celo za vsako drevo posebej.

»Zeleni« vseh odtenkov se navadno zavzemajo za drugačen pristop: naravo pustiti takšno, kakršna je, in jo po možnosti ločiti od človeka. V tem smislu so nastopili ne samo proti turistični ureditvi Sesljsanskega zaliva, ampak so sprožili vik in krik tudi zaradi drugih pobud, npr. zaradi razglednega stolpa na Grmadi. Takšna politika vodi v obnavljanje ideje o kraških rezervatih oziroma v poživljanje ideje o državnem parku, ki tako ali drugače zanemarja prisotnost Kraševcev ter njihovo naravno in zgodovinsko vlogo v varovanju kraškega okolja.

SSk se zavzema za tako zaščito okolja, ki bo omogočala prebivalstvu naših vasi, da aktivno sodeluje pri ohranjanju kraških lepot ob razvijanju svojih tradicionalnih dejavnosti. Seveda to ne izključuje potrebe po ekološki vzgoji, a nobenim improviziranim in uvoženim ambientalistom ne bomo prepustili naloge, da prevzemajo skrb za Kras v imenu domačega prebivalstva. Prav zato morajo biti domačini in z njimi tudi občinska uprava vseskozi aktivno vključeni v razpravo o zaščiti kraškega okolja.

Kultura, šolstvo in šport

Na področju kulture ostaja prva obveza dograditev občinskega kulturnega doma v Na-

brežini. Po štiridesetih letih se je končno stanje premaknilo z mrtve točke: odobreni so bili okvirni načrti in oddana so bila dela za popravilo bivšega vrtca na nabrežinskem trgu, kjer bo sedež občinske knjižnice. V petih letih bo treba dograditi celoten objekt, tako da bo tudi devinsko-nabrežinska občina razpolagala s primerno gledališko dvorano.

Drug objekt velikega kulturnega pomena, ki ga bo treba urediti, je rojstna hiša Iga Grudna, v kateri bo nastal center za kamnarstvo. Ta objekt je že financiran, načrti so v delu, občina pa bo morala pozorno slediti, da bo res prišlo do njegove uresničitve.

V zvezi s sedeži kulturnih društev SSK potrjuje obvezo, da zagotovi primerne nove prostore Godbenemu društvu Nabrežina. Načrti so že izdelani, treba pa bo poiskati finančna sredstva za preureditev bivše šole na nabrežinskem trgu.

Prav tako bo morala občina zagotoviti, da ne pride do nikakršnih ovir pri izgradnji novega sedeža KD Igo Gruden in ŠD Sokol v Nabrežini.

Tudi v prihodnjem petletju bo morala občinska uprava podpirati in sofinancirati številne kulturne prireditve, še zlasti v poletnem času, v raznih vaseh ter sodelovati pri kulturnih prireditvah, katerih pobudniki bodo kulturna društva sama.

Občina bo morala tudi izdelati in objaviti katalog kulturnih in naravnih dobrin na občinskem ozemlju.

Na področju šolstva bo morala predvsem poskrbeti za nadaljna popravila poslopj osnovnih in nižjih srednjih šol ter za obnovitev opreme. Posebno pozornost bo morala občina posvetiti občinskim otroškim vrtcem, pri čemer bo morala za slovenske vrtce nadaljevati z eksperimentalnimi programi, ki jih je priznala in finančno podprla Evropska skupnost.

Na področju športa ostaja prva obveza gradnja nove telovadnice, za katero so načrti odobreni. Ta telovadnica bo zadostila predvsem potrebam športnih društev, ki že delujejo v občini in ki v zadnjih letih opozarjajo občinsko upravo na potrebo po takšnem objektu. Med drugimi objekti, na katere so opozorila društva, je treba navesti tudi predlog o pokriti balinarski stezi, ki bi številnim balinarskim društvom omogočila, da trenirajo tudi v zimskih mesecih.

Na kulturnem, športnem in drugih področjih bo morala občina posvetiti posebno pozornost potrebam in zahtevan mladih.

Zdravstvo in skrbstvo

Na področju **zdravstva** je treba predvsem doseči od Krajevne zdravstvene enote, da dokončno in polno aktivira zdravstveni okraj v Nabrežini, ki bo, kot znano, služil tudi zgoniški in repentabrski občini ter zahodnokraškemu rajonu tržaške občine. Poslopje je občina že pred dvema letoma predala Krajevni zdravstveni enoti, okraj pa še ni polno aktiviran, kar povzroča težave občanom, ki morajo za nekatere zdravstvene storitve še vedno zahajati v mesto. V večjih vaseh je treba tudi odpreti ambulante za injekcije in druge nujne zdravstvene storitve.

Na področju **skrbstva** je treba predvsem okrepiti službo pomoči ostarelim na domu. To službo je občinska uprava uvedla v zadnjih letih in s tem rešila vrsto zgočih vprašanj ter obenem preprečila, da bi se morali občani, ki si sami na domu ne morejo pomagati, zatekati v dom za ostarele. Kljub temu, da dom za ostarele dobro deluje, je treba čim večjemu številu starejših občanov omogočiti, da

ostanejo na domu, na katerega so naravno navezani.

Poleg tega bo treba v okviru socialno-skrbstvenega okraja, ki bo ustanovljen na osnovi nove deželne zakonodaje, urediti vse potrebne socialne službe za domačine in reorganizirati tudi tiste službe, za katere je doslej skrbela tržaška pokrajina.

Novoustanovljeni dvojezični center za vključevanje prizadete mladine v delovno razmerje bo treba okrepiti, kajti gre za edino tovrstno javno ustanovo, ki deluje tudi v slovenskem jeziku.

Javna dela in storitve

Občina mora nadaljevati predvsem z urejanjem velikih infrastruktur, ki so za sodobno življenje nujno potrebne. Po dograditvi omrežja za javno razsvetljava bo treba nadaljevati z gradnjo kanalizacije in z metanizacijo vasi. Posebno pozornost bo morala občina posvetiti cestam: čiščenju in asfaltiranju občinskih cest, postavljanju cestnih znakov ter spodbujanju pokrajine, da uredi pokrajinske ceste in opravi tista dela na cestah, ki jih že dolgo obljublja: popravilo ceste Mavhinje-Cerovlje v Mavhinjah, nadvoz nad železnico na cesti Nabrežina-Šempolaj, ureditev ceste skozi Nabrežino ter ureditev pločnikov na pokrajinskih cestah v Nabrežini, Sesljanu in Devinu.

SSk se bo tudi zavzemala za izboljšanje občinskih storitev, predvsem smetarske službe.

Po razširitvi pokopališč v Sesljanu in v Nabrežini je treba nujno razširiti pokopališče v Devinu, na katerem ni več prostora za kope.

Prevozi

SSk si bo prizadevala za izboljšanje javnih prevozov v občini. To velja tako za kraške vasi kot tudi za povezavo Trst-Sesljan-Štivan po balni cesti. To progjo naj čimprej prevzame konzorcijsko podjetje ACT, kajti sedanja služba je pomanjkljiva in draga. Izboljšati je treba tudi železniške povezave, še zlasti z okrepitevijo potniškega prometa na postajah v Sesljanu-Višovljah in v Nabrežini ter z obnovitvijo postaje v Devinu.

Posodobitev občinske uprave

SSk si bo prizadevala za posodobitev občinske uprave, tudi v okviru reforme krajevnih avtonomij. Če bo občina sodobno urejena, bo lahko bolje reševala probleme občanov, skratka, bližja bo prebivalstvu. Občinski uslužbenci bodo v sodobno urejenih prostorih in s sodobno opremo lahko boljše izpolnjevali svoje dolžnosti. Zato se bo SSK zavzemala za čimprejšnjo dograditev novega poslopja ob županstvu, za preureditev sedanjega županstva in za dograditev garaže za občinska vozila.

Statut, ki ga predvideva reforma krajevnih uprav, bo moral upoštevati specifičnost naše občine v vseh ozirih.

Nadalje si bo SSK prizadevala, da bi bili bodoči občinski upravitelji v največji možni meri na razpolago prebivalstvu za vsa pojasnila in vse želje, kajti resnični namen vsake občinske uprave mora biti v tem, da skuša ustreči čim večjemu številu občanov.

SSk si bo tudi prizadevala, da ostanejo odnosi med upravo in uslužbenci dobri ter da se dosledno spoštujejo vsedržavna delovna pogodba in druga določila, ki zadevajo občinske uslužbence.

Kandidati Slovenske skupnosti za občinske volitve 6. in 7. maja 1990 v občini Devin-Nabrežina

1

BREŽIGAR BOJAN
Nabrežina - župan, časninar

2

BRECLJ MARTIN
Devin - občinski svetovalec, časninar

3

ANTONIČ HERMAN
Štivan - pevovodja, delavec

4

ANTONIČ JOSIP
Mavhinje - predsednik konzulte, delavec

5

CHEMELLI MARA
Slivno - profesorica

6

KRALJ IVO
Slivno - pevovodja, upokojenec

7

LAPORNIK por. PELIKAN MAJA
Vižovlje - radijska programistka

8

LEGHISSA IGO
Vižovlje - ravnatelj pošte v Sesljanu

9

LEGIŠA PEPI
Cerovlje - trgovski potnik - NEODVISEN

10

LUPINC ZORAN
Šempolaj - glasbenik

11

PAHOR FABIO
Devin - študent

12

PAHOR STOJAN
Štivan - študent

13

PERTOT SAŠKA ALEKSANDRA
Nabrežina - trgovka

14

ŠEMEC RADOVAN
Prečnik - kmet - NEODVISEN

15

SVARA SLAVKO
Trnovca - strojevodja

16

TERČON JOSIP
Mavhinje - uslužbenec

17

TERČON MITJA
Sesljan - ekonomist

18

TERČON ŠTEFAN
Cerovlje - delavec

19

TUTA por. BAN VERA
Sesljan - profesorica

20

ZIDARICH IVO
Praproč - delavec - NEODVISEN